

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (V. Sandu)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (N. Simciuc, V. Cotorobai, I. Cotruță)

D E C I Z I E

10 iulie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Ala Cobăneanu
Svetlana Filincova
Victor Burduh
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Victor Sindrevici,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Victor Sindrevici
împotriva Instituției Publice „Institutul Științifico-Practic de Horticultură și
Tehnologii Alimentare” cu privire la încasarea penalității pentru reținerea plăților
salariale,

împotriva deciziei din 23 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 01 iulie 2016, Victor Sindrevici a depus cerere de chemare în judecată
împotriva IP „Institutul Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare”
cu privire la încasarea penalității de întârziere pentru reținerea plăților salariale.

În motivarea acțiunii a indicat că la 05 octombrie 2012 a fost angajat în câmpul
muncii la IP „Institutul Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare”,
în funcția de persoană responsabilă de exploatare a gospodăriei de gaze.

Reclamantul a relevat că urmare a neonorării de către angajator a achitării
integrale a plăților salariale, a depus în instanță acțiune și prin hotărârea din 17
octombrie 2014 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău a fost încasat de la IP
„Institutul Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare” în beneficiul
lui Victor Sindrevici suma de 5 000 de lei, cu titlu de adaos la salariu. Hotărârea
nominalizată devenind definitivă la 04 noiembrie 2015 a fost transmisă spre
executare silită, însă angajatorul nu și-a onorat obligațiunile și anume nu a executat
hotărârea instanței de judecată și nu i-a achitat adaosul la salariul lunar.

Astfel, reclamantul a solicitat încasarea de la IP „Institutul Științifico-Practic
de Horticultură și Tehnologii Alimentare” în beneficiul său penalitatea de întârziere
pentru neachitarea în termen a adaosului, în baza art. 330 alin. (2) din Codul muncii.

Prin hotărârea din 11 aprilie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost
admisă acțiunea lui Victor Sindrevici; a fost încasat de la IP „Institutul Științifico-
Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare” în beneficiul lui Victor Sindrevici
penalitatea de întârziere în legătură cu neachitarea în termen a adaosului la salariul

lunar, pentru perioada de la 01 ianuarie 2012 până la 30 iunie 2016, în sumă totală de 6 997,50 de lei.

Invocând ilegalitatea hotărârii primei instanțe, la 09 iunie 2017, IP „Institutul Științifico-Practic de Horticultura și Tehnologii Alimentare” a depus cererea de apel, prin care a solicitat repunerea în termen a apelului, casarea hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

Prin încheierea din 31 ianuarie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea IP „Institutului Științifico-Practic de Horticultura și Tehnologii Alimentare” cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului, iar apelul a fost restituit din motivul că apelul a fost declarat în afara termenului legal, instanța de apel refuzând repunerea în termen.

La 07 martie 2018, IP „Institutul Științifico-Practic de Horticultura și Tehnologii Alimentare” a declarat recurs împotriva încheierii din 31 ianuarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia.

Prin decizia din 25 aprilie 2018 a Curții Supreme de Justiție a fost admis recursul IP „Institutul Științifico-Practic de Horticultura și Tehnologii Alimentare”; a fost casată încheierea din 31 ianuarie 2018 a Curții de Apel Chișinău cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău; a fost repusă IP „Institutul Științifico-Practic de Horticultura și Tehnologii Alimentare” în termenul de declarare a cererii de apel împotriva hotărârii din 11 aprilie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Prin decizia din 23 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost admisă cererea de apel depusă de IP „Institutul Științifico-Practic de Horticultura și Tehnologii Alimentare”; a fost casată hotărârea din 11 aprilie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru cu emiterea unei noi hotărâri prin care a fost încetat procesul intentat la cererea de chemare în judecată depusă de Victor Sindrevici împotriva IP „Institutului Științifico-Practic de Horticultura și Tehnologii Alimentare” cu privire la încasarea penalității pentru reținerea plăților salariale, din motiv că cauza nu urmează a fi judecată în procedură civilă.

Pentru a decide astfel, instanța de apel prin prisma art. 24 din Codul de executare a considerat eronată soluția primei instanțe privind reținerea spre examinare a pretenției de încasare a penalității pentru întârzierea achitării adaosului la salariul reclamantului, începând cu 01 ianuarie 2012 – 30 iunie 2016.

Colegiul a concluzionat că cererea privind calcularea sumelor rezultate din întârzierea executării, pe perioada în care documentul executoriu se află la executare silită, poate fi depusă doar executorului judecătoresc.

Astfel, instanța de apel a învederat că cerințele rezultate din întârzierea executării, la caz a hotărârii din 17 octombrie 2014 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău urmau a fi înaintate executorului judecătoresc și nu examinate de instanța de judecată în procedură civilă.

La 19 martie 2019, Victor Sindrevici a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel din 23 ianuarie 2019 și a solicitat casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat că instanța de apel la adoptarea deciziei nu a stabilit corect obiectul litigiu, iar în consecință a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată.

Mai mult, recurentul a evidențiat că a depus acțiune în instanță în temeiul art. 330 alin. (2) din Codul muncii, prin care a înaintat cerința de încasare a unei plăți

suplimentare și anume a penalității pentru întârzierea achitării salariului, or, nicidecum nu a înaintat instanței de judecată o cerință ce se referă la recalcularea sumelor în funcție de inflație sau încasarea dobânzilor în conformitate cu art. 619 Cod civil (în vigoare până la 01 martie 2019).

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 23 ianuarie 2019.

Materialele cauzei atestă expedierea participanților la proces a copiei deciziei prin scrisoarea de însoțire din 12 februarie 2019 (f.d. 174), însă lipsesc date despre recepționarea acesteia de către participanții la proces.

Astfel, recursul declarat la 19 martie 2019, este în termen.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea din 19 iunie 2019 a Curții Supreme de Justiție completul din 3 judecători a considerat recursul admisibil și a decis examinarea acestuia în fond de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel cu trimiterea cauzei spre rejudecare la instanța de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În corespundere cu art. 432, alin. (2), lit. a), b) din Codul de procedură civilă, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată.

Art. 432, alin. (4) Cod de procedură civilă, statuează că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul art. 239 Cod de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

În concordanță cu art. 241, alin. (5) Cod de procedură civilă, în motivare se indică: circumstanțele cauzei, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța.

Prin prisma art. 373, alin. (1), (2), (5) Cod de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanța de apel de către participanții la proces. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Astfel, actele cauzei atestă că la 01 iulie 2016, Victor Sindrevici a depus cerere de chemare în judecată împotriva IP „Institutul Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare” cu privire la încasarea penalității de întârziere pentru reținerea plăților salariale.

Fiind investită cu examinarea prezentului litigiu, Judecătoria Chișinău, sediul Centru prin hotărârea din 11 aprilie 2017 a admis acțiunea lui Victor Sindrevici; a încasat de la IP „Institutul Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare” în beneficiul lui Victor Sindrevici penalitatea de întârziere în legătură cu neachitarea în termen a adaosului la salariul lunar, pentru perioada de la 01 ianuarie 2012 până la 30 iunie 2016, în sumă totală de 6 997,50 de lei.

Or, prin decizia din 23 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost admisă cererea de apel depusă de IP „Institutul Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare”; a fost casată hotărârea din 11 aprilie 2017 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru cu emiterea unei noi hotărâri prin care a fost încetat procesul intentat la cererea de chemare în judecată depusă de Victor Sindrevici împotriva IP „Institutului Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare” cu privire la încasarea penalității pentru reținerea plăților salariale, din motiv că cauza nu urmează a fi judecată în procedură civilă.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că decizia instanței de apel a fost adoptată arbitrar, fără o apreciere corectă a argumentelor și probelor invocate, fără a stabili corect obiectul litigiului și cu aplicarea unei legi ce nu urma a fi aplicată speței, iar faptul dat indică incontestabil la încălcarea de către instanța de apel a normelor de drept material și procedural, precum și la examinarea superficială și evazivă atât a apelului, cât și a cauzei deduse judecării, fără a fi verificată, în condițiile legii, legalitatea hotărârii contestate.

În acest sens, Colegiul remarcă că instanța de apel verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe a constatat că cauza a fost soluționată greșit de prima instanță, considerând că cererea lui Victor Sindrevici cu privire la calcularea penalității pentru reținerea plăților salariale, pe perioada în care documentul executoriu se află la executare silită, poate fi depusă doar executorului judecătoresc.

La caz, instanța de recurs consideră argumentarea instanței de apel ca fiind una pripită, deoarece Victor Sindrevici s-a adresat cu cerere de chemare în judecată pentru încasarea penalității ca rezultat al reținerii plăților salariale în conformitate cu prevederile art. 330 al Codului muncii.

Or, conform art. 330 alin. (1) din Codul muncii (în vigoare până la 18 august 2017), angajatorul este obligat să compenseze persoanei salariul pe care aceasta nu l-a primit, în toate cazurile privării ilegale de posibilitatea de a munci. Această obligație survine, în particular, în caz de: a) refuz neîntemeiat de angajare; b)

eliberare ilegală din serviciu sau transfer ilegal la o altă muncă; c) staționare a unității din vina angajatorului, cu excepția perioadei șomajului tehnic (art.80); d) reținere a eliberării carnetului de muncă; e) reținere a plății salariului; f) reținere a tuturor plăților sau a unora din ele în caz de eliberare din serviciu; g) răspândire, prin orice mijloace (de informare în masă, referințe scrise etc.), a informațiilor calomnioase despre salariat; h) neîndeplinire în termen a hotărârii organului competent de jurisdicție a muncii care a soluționat un litigiu (conflict) având ca obiect privarea de posibilitatea de a munci.

Aliniatul (2) al aceluiași articol, statuează că în caz de reținere, din vina angajatorului, a salariului (art.142), a indemnizației de concediu (art.117), a plăților în caz de eliberare (art.143) sau a altor plăți (art.123, 124, 127, 139, 186, 227 lit. j), 228 alin.(8) etc.) convenite salariatului, acestuia i se plătesc suplimentar, pentru fiecare zi de întârziere, 0,1 la sută din suma neplătită în termen.

Reieșind din prevederile normei precitate instanța de recurs constată că Victor Sindrevici întemeiat a depus în instanța de judecată cererea de încasare a penalităților pentru reținerea plăților salariale.

În speță, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră ca fiind inaplicabile prevederile art. 24 alin. (1) din Codul de executare, care statuează că la cererea creditorului, executorul judecătoresc este în drept să calculeze și să încaseze dobânzile, penalitățile și alte sume rezultate din întârzierea executării, în funcție de rata inflației și în conformitate cu art. 619 din Codul civil. Cererea privind calcularea sumelor rezultate din întârzierea executării poate fi depusă doar executorului judecătoresc ce deține documentul executoriu prin care se stabilește obligația principală, până la stingerea acesteia. Sumele menționate se calculează de la data la care hotărârea judecătorească a devenit definitivă sau, în cazul celorlalte documente executorii, de la data la care creanța a devenit exigibilă (scadentă) și până la data plății efective a obligației cuprinse în orice document dintre acestea, în perioada de calcul fiind inclusă și durata suspendării procedurii de executare, în condițiile prevăzute de prezentul cod.

Întru interpretarea corectă a normei sus citate, Colegiul relevă că executorul judecătoresc este în drept, la cererea creditorului, să calculeze și să încaseze dobânzile, penalitățile și alte sume rezultate din întârzierea executării doar în două cazuri: în funcție de rata inflației și în conformitate cu art. 619 din Codul civil (în vigoare până la 01 martie 2019), or, cerința de încasare a penalităților pentru reținerea plăților salariale, prin prisma art. 330 din Codul muncii, este prerogativa instanței de judecată.

Astfel, Colegiul consideră că acest aspect denotă o examinare superficială a cauzei, fiind stabilit greșit obiectul litigiului, circumstanță care a dus la aplicarea unei legi ce nu trebuia a fi aplicată, fiindu-i dată și o interpretare greșită.

În consecință, Colegiul, verificând conținutul deciziei contestate, în raport cu materialele dosarului, argumentele invocate în recurs, conchide că instanța de apel s-a referit în mod declarativ la normele dreptului material pe care le-a considerat aplicabile speței, fără să stabilească corect obiectul litigiului.

Este de menționat că actul judecătoresc trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clar, înțeles de părțile implicate în litigiu și să răspundă în mod sigur și expres la toate cererile și obiecțiile formulate de către părți.

Așadar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră întemeiate argumentele recurentului prin care a

indicat că la adoptarea soluției instanța de apel a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată.

Din considerentele menționate, pornind de la faptul că aceste erori admise la judecarea cauzei în instanța ierarhic inferioară nu poate fi corectată de instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat și a casa integral decizia instanței de apel, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și rejudecând cauza, să emită o hotărâre întemeiată și legală.

În conformitate cu prevederile art. 442, art. 444, art. 445, alin. (1), lit. c) și alin. (3) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Victor Sindrevici.

Se casează integral decizia din 23 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Victor Sindrevici împotriva Instituției Publice „Institutul Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare” cu privire la încasarea penalității pentru reținerea plăților salariale, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecători.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Ala Cobăneanu

Svetlana Filincova

Victor Burduh

Galina Stratulat